

De week van de diversiteit

Koesteren of cancelen?

Beste Jelle,

De strekking van de week van de diversiteit is duidelijk: Nederland en de universiteit zijn plekken waar veel culturen samenkomen en leven en dat verdient wel wat extra aandacht. Helemaal nu die in Nederland verloren lijkt te gaan.

Op de uitvoering van de week is het één en ander aan te merken, maar los van de feitelijke uitvoer en zwakheden van de opzet van dit evenement, wil ik kijken naar de achterliggende gedachte en daarmee noodzaak van deze week, zonder te vervallen in gezeur over mislukte activiteiten en geldverspilling.

“De Nederlandse identiteit bestaat niet.” Dat durfde een Nederlandse prinses te stellen tijdens een presentatie van de Wetenschappelijke Raad. In plaats van dit als compliment op te vatten, viel Nederland over haar heen. In plaats van vreugde dat de prinses ons als individuen zag en niet als een domme massa, voelden wij ons allen diep beledigd.

Toch zou geen enkele van onze voorouders, de grondleggers van onze cultuur, beargumenteren dat dé Nederlandse cultuur bestaat. Een beetje Limburger, Zeeuw of Fries voelt zich zelfs tot op de dag van vandaag geen Nederlander. Piet de Rooij, een Utrechtse historicus, stelt over de eenwording van Nederland dat de Nederlanders een staat vormde om te voorkomen een natie te worden. We zijn door de geschiedenis heen een land geweest waar uitzonderlijk veel groepen samenwoonden en -leefden. Immigratie speelde hierbij een belangrijke rol. Door de eeuwen heen zijn een heleboel groepen mensen die een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan onze cultuur en rijkdom naar Nederland gekomen.

Na elf september is dat langzaam veranderd en niet alleen door populistisch rechts. Onze grote christelijke roerganger Balkenende sprak over het herontdekken van normen en waarden in onze samenleving. Welke normen en waarden dit precies waren

is tot op de dag van vandaag onduidelijk. Ook de opkomst van bijvoorbeeld *Trots op Nederland* is niet in lijn met de geschiedenis, laat staan de cultuur, van Nederland. Toch is er onder een steeds groter wordende groep Nederlanders een nationaal besef aan het opkomen en onze prinses was één van hen.

Ook de immigranten hebben een steeds sterker wordend nationaal besef. Zij moeten naast het leren van Nederlands zich ook aanpassen aan deze nieuwe vage Nederlandse cultuur en dat is uitermate lastig, omdat niemand enig idee heeft wat die nu precies inhoudt. Als je mij zou vragen wat de Nederlandse cultuur is, zal ik je antwoorden dat juist de ruimte die er is voor meerdere opvattingen de Nederlandse cultuur kenmerkt. Als er iets is waar Nederlanders trots op moeten zijn is het dat wij, Nederland, al vierhonderd jaar een vrijhaven zijn voor andersdenkenden en vervolgte groepen. In dit opzicht is juist de week van de diversiteit iets waar een Nederlander trots op zou moeten zijn. Als iets het toppunt van Nederlandse cultuur is, is het de week van de diversiteit en daarom zouden we het moeten koesteren.

Laat we dus niet op zoek gaan naar Nederlandse gewoontes en waarden, simpelweg omdat ze er niet zijn. Laten we allemaal erkennen dat Nederland een divers land was, is en zal blijven en dat als er iets is wat de Nederlandse cultuur kenmerkt, het juist de ruimte en vrijheid is die geboden wordt om af te wijken van de massa. Laten we juist daar blij mee zijn en laten we door middel van een week van de diversiteit nooit vergeten dat we daar trots op moeten blijven.

Met vriendelijke groet,

Thijs

De week van 25 tot en met 29 juni stond in het teken van de diversiteit. Er werden in die week o.a. lezingen en workshops georganiseerd met het oog op verschillende culturen. Ook op de faculteit sociale wetenschappen werden activiteiten georganiseerd in het kader van de multiculturele samenleving. Sommigen plaatsen echter hun vraagtekens bij deze ‘week van de diversiteit’. Thijs Beumers en Jelle Verhoef gaan de pennenstrijd aan.

Beste Thijs,

Graag zou ik uitgebreid ingaan op jouw betoog, maar dit doe ik echter niet. De meeste van jouw punten hebben volgens mij namelijk weinig van doen met de stelling waar wij over horen te discussiëren. De “Week van de diversiteit” draaide niet om het al dan niet bestaan van onze nationale identiteit, voorzover ik kan opmaken uit de verspreide informatie over het evenement. Desondanks lever jij vooral kritiek op het idee van de Nederlandse identiteit. Ik zal een paar van jouw punten aanstippen en vervolgens uitleggen waarom de Week van de diversiteit volgens mij geen goed idee was.

In je stuk verdedig je twee tegenstrijdige punten, namelijk dat de Nederlandse cultuur niet bestaat én dat de Nederlandse cultuur gekenmerkt wordt door tolerantie jegens andersdenkenden en diversiteit. Deze claims lijken niet met elkaar te verenigen. Ik begrijp ook niet hoe jij kan denken dat de Nederlandse identiteit fictie is, terwijl je meermaals schrijft over “onze cultuur”, “onze voorouders”, “wij, Nederland”, et cetera. Elders stel je dat Nederlanders blij moeten zijn met het ontbreken van een nationale identiteit, want een dergelijke identiteit zou impliceren dat wij geen individuen zijn, maar slechts “een domme massa”. Volgens jou is er dus enkel sprake van een volk indien diens leden in vrijwel alle opzichten gelijk zijn, of maakt het behoren tot een groep het hebben van een individuele persoonlijkheid onmogelijk – beide nogal eigenaardige ideeën. Jij bagatelliseert de invloed van iemands nationale achtergrond op diens persoonlijkheid, maar de fundamentele notie achter de Week van de diversiteit is nu juist dat mensen van verschillende nationale komaf andere ideeën hebben, en dat daarom het samenbrengen van deze mensen tot goede dingen leidt.

In tegenstelling tot jou ben ik niet enthousiast over de Week van de diversiteit. De naam van het evenement is al verdacht: “culturele diversiteit” is in het

Westen een term met orwelliaanse trekken. In de naam van meer diversiteit (in het personeelsbestand, de studentenpopulatie, enzovoort) plegen bedrijven en overheidsinstanties dikwijls openlijk discriminatie tegen blanken – vooral tegen blanke mannen. Denk bijvoorbeeld aan de pogingen van minister Ter Horst om te verhinderen dat wederom een “witte” man korpschef zou worden. Gedurende de Week van de diversiteit werd gevierd dat een groot aantal studenten en universitaire medewerkers van niet-Nederlandse (en niet-Westerse) komaf zijn, wat een grote verrijking zou betekenen voor de universiteit. De suggestie die hier vanuit gaat is dat wat Nederlandse, blanke, westerse mensen te bieden hebben, om een of andere reden niet “genoeg” is. Dit terwijl Westerlingen nota bene verantwoordelijk zijn geweest voor vrijwel alle grote wetenschappelijke prestaties uit de menselijke geschiedenis.

Het is ook buitengewoon ironisch dat de universiteit een evenement organiseert waarbij studenten te leren krijgen over niet-Westerse culturen, terwijl Nederlandse studenten nog nauwelijks kennis bezitten over hun eigen westerse traditie. Ik noem een wrang voorbeeld van toen ik de cursus “Politiek & Islam” volgde. We kregen een college van een Iraanse professor, die aan de klas een eenvoudige vraag stelde over de bijbel. Een pijnlijke stilte volgde. “*You don’t know your bible?*” riep hij tenslotte uit en draaide zich hoofdschuddend om naar het bord. De universiteit zou geen geld en tijd moeten spenderen aan het organiseren van optredens met Chinese dans, lezingen over de architectuur van moskeeën, et cetera, maar Nederlandse studenten weer in contact moeten brengen met hun eigen beschaving.

Met vriendelijke groet,

Jelle